

פעמער צייטונג

דער פאסטער צייטונג
דער פאסטער צייטונג
דער פאסטער צייטונג

אויף דעם צייטונג קאנן מאן
יערען טרענען
אויף דעם צייטונג קאנן מאן

Nr. 5, פעהנטער יארהאנג, פסט, דאנערשטאג ו שבת התרל"ח, Pest, den 10. Jänner 1878

דער קאניג פאן איטאליען
געשטארבן!

מיט איינער איבעראדענטליך וויכטיגען
מאכדיגסטן האבען אונס היינט פריה דא דעפעשען
איבעראהט. קאניג וויקטאר עמאנועל איז
געשטרען נאכמיטטאג געשטארבען!

רוסישע קאוועס אן דען קאניג. דא נאכדיגסט
וועלכע זיך אלסמאל אן דער שטאט פערבריי-
טעטע, פערדאזאכטע אלגעמיינע טרויער, אלע
געוואלבער ווארדען זאפארט געשלאסען.

דער פערשטארבענע קאניג וויקטאר עמא-
ניעל ווארדען אס 17טן מען מערץ 1820 אין מורן
געבארען, וואר אלז נאך ניכט נאנט 58 יארע
אלט, זינע מיטטען וואר איינע עסטערייכישע
פרינצעסין און איר זינע ערשטע פרוי וואר

וואפענשטילשטאנדס-פערדאנלונגען.
דיא פערדאנלונגען וועגען דעם וואפענ-
שטילשטאנדעס ווערדען פערלויבט דאך באלד
צו איינעם ציעלע געלאנגען. ביז יעצט גלויבט

קאניגס פאסטער צייטונג
דיא דירעקטען אנטפערונגען וועגען דעם וואפענ-
שטילשטאנדעס זינד זאיינע געוועזען, דאס מאן
שאן לענגסטנס אין דרויסן טאגען דיא מיטטע-
לונגען דער רוסישען וואפענ-שטילשטאנדס-
פערדינגען ערווארטעט. זא פילע ווייס מאן שאן
יעצט, דאס דער רוסישע אבער-קאממאנדאנט
ניר איינע זעכס-וואפענשטילבען וואפענ-שטיל-
שטייט בעוואלדיגען ווילל.

קאניגס פאסטער צייטונג
דיא דירעקטען אנטפערונגען וועגען דעם וואפענ-
שטילשטאנדעס זינד זאיינע געוועזען, דאס מאן
שאן לענגסטנס אין דרויסן טאגען דיא מיטטע-
לונגען דער רוסישען וואפענ-שטילשטאנדס-
פערדינגען ערווארטעט. זא פילע ווייס מאן שאן
יעצט, דאס דער רוסישע אבער-קאממאנדאנט
ניר איינע זעכס-וואפענשטילבען וואפענ-שטיל-
שטייט בעוואלדיגען ווילל.

ענלישע איינזשינג און דיא וואפענ-שטיל-
שטאנדס-פערדאנלונגען ניכט דולדעט, זא האט
דיא טרויערע רעגירונג בעשלאסען, זיך די-
רעקט מיט רוסלאנד אין וואפענשטילשטאנדס-
פערדאנלונגען איינצולאסען.

קאניגס פאסטער צייטונג
דיא דירעקטען אנטפערונגען וועגען דעם וואפענ-
שטילשטאנדעס זינד זאיינע געוועזען, דאס מאן
שאן לענגסטנס אין דרויסן טאגען דיא מיטטע-
לונגען דער רוסישען וואפענ-שטילשטאנדס-
פערדינגען ערווארטען האט. ווא עס הייסט,
וויאזוי דיא ערשטע פערדינגען דעם וואפענ-שטיל-
שטאנדס זיין, דאס דיא טרויערען דיא פעסטונג
רוסטען פיר דיא רוסען פרייגעבען זאלען.

לענד און דיא
דיא דירעקטען אנטפערונגען וועגען דעם וואפענ-
שטילשטאנדעס זינד זאיינע געוועזען, דאס מאן
שאן לענגסטנס אין דרויסן טאגען דיא מיטטע-
לונגען דער רוסישען וואפענ-שטילשטאנדס-
פערדינגען ערווארטען האט. ווא עס הייסט,
וויאזוי דיא ערשטע פערדינגען דעם וואפענ-שטיל-
שטאנדס זיין, דאס דיא טרויערען דיא פעסטונג
רוסטען פיר דיא רוסען פרייגעבען זאלען.

לענד און דיא
דיא דירעקטען אנטפערונגען וועגען דעם וואפענ-
שטילשטאנדעס זינד זאיינע געוועזען, דאס מאן
שאן לענגסטנס אין דרויסן טאגען דיא מיטטע-
לונגען דער רוסישען וואפענ-שטילשטאנדס-
פערדינגען ערווארטען האט. ווא עס הייסט,
וויאזוי דיא ערשטע פערדינגען דעם וואפענ-שטיל-
שטאנדס זיין, דאס דיא טרויערען דיא פעסטונג
רוסטען פיר דיא רוסען פרייגעבען זאלען.

דער קריעג.

נאך איבער האפטען מעטע-לאנגע רוסישע
דעפעשען מיט לאנגווייליגען שילדערונגען דער
רוסישען זינע-זינע אבער דען באלקאן. עס
וויאזוי דא דערעקטען מיט וועלכער קונסט מאן דיא
טרויערען און דיא פליכט נאמען, ווא מאן דיא אים-
רינגט, זיך הינטער איהרען רוקען דרענגט,
אינד איהרען דיא רוקען-ליניע אבשיידען וואלל-
טע איינעסען אונט עס דען רוסען דאך ניכט
געלונגען, איהרענד איינע דראסערע טרויערע אר-
טע-אבשטיילונג צו איינענען אינד זא געשען
גען צו נעהמען. דער רוסישע גענעראל גורקא
דעטע און זאפא צוריקלאסען האבען, אינד
דאס און אס 7טן מען יענען און געשען וואר,
וואבייא דיא טרויערע 270 טאזע פערלארען הא-
בען. איינע אנדערע רוסישע דעפעשע מעלדעט
ווערדען, דאס דיא רוסען איינען און דען טרויער-
שען ארט אהמעדלי (אם איהרען בילאנען, ווע-
גען אונזערע צייכונג און אים 146) איינענאמען
העבען, וואבייא דיא רוסען נור 2 אפציערע אינד
212 מאנ פערלארען האבען, דיא רוסישע דעפע-
שען געשטעהען אבער און צו, דאס ווער פילע
רוסישע אפציערע אינד אפלאסען און איהרען
וועגען-ציען ערלארען זינד.

* (דיא רוסען וואללען אויך נאך גערעכט זיין) דיא רוישען גרוואקסישען ווארען זייט בענין דעם גענעווער-דינגען קריגעס אים אז עסמארענדער אלס פאן דענעלבען ניכט איינמאל דיא מירקישע שפיטע-לער, דיא מיט איינעם "ראמעהן האלב-מאגן" בעצייכעט ווארדען, פערשאפט געבליבען. גענין דיא מירקען זינגענען קאנטע איינע זאלטע קלא-גע ניט איינמיכען, דאס אז דיא מיט איינעם "ראמעהן קריגע" בעצייכעטען רוישען שפיטע-לער יע פערלעטעטען. וויא עס שיינט, שעמען זיך דיא רויסען ועלכט דער פאן איהנע דורך גע-שפיטעט מירקישע שפיטעלער פערראכטען גרו-זאמקייטען. עס ווירד דאהער אלס פערטהידינג אים דעם רוישען הויפטאויטערע פאלגענדע דעפעשע און דיא ווארען הוינסענדעטע: יאס 29-טען דעצעמבער האבען דיא רויסען דיא פערטעטע רויסען מאכבאדירט. ציפערלינג פיל יעדאך איין נעשאס אויף איין געביידע, ועלכעס מיט דעם "ראמעהן האלב-מאגן" פערזעהען וואר, קיים דאס דיעס געשעהען, דא שפריצעטען 300 בעצייכעטע מירקישע מאלדאטען אים דעם בעצייכעטען גע-ביידע, היעדורך געוואן מאן אים רוישען לאנער דיא איבערצייגונג, דאס דיא מירקען ניכט בלאס איהרע שפיטעלער זאנדערן אויך איהרע קאסער-דיא מיט דעם "ראמעהן האלב-מאגן" פערזעהען דאמיט זיא פאר יעדעס אנרייפער געשיטעט בליי-בען. ניו קאנטעט מאן מקרה קיינע ריקויסט גע-שע אינז אז אס עס, דאס אויך דיא וויקליכען שפיטעלער פאן רוישען קענען פערניכטעטע ווארדען? - מאן זעהט אים אלל דעם, דאס דיא רויסען ניכט בלאס גרוואקס-זאנדערן אויך פערלאנגען זינד, וואללען דיא מירקען עבענזא בעצייכעטענלאז זיין, אז העטען אויך זיא אינטער איינער גלייכען אויסרעדען, בענעפאללע דיא רויס-שען שפיטעלער אנרייפערן האנגען. דאך זינד דיא מירקען ביא ווייטעס געשילבער, אלס דאס זיא קראנקה אינד פערזאנדעטע, דיא זיך ניכט ווער-דען האנגען, מיט קאנאגע-פייער פערניכטען זאללען.

מינע אינסבורגער צייטונג מעלדעט: פאן דען מירקישען געפאנגענען אים פלעיוט ווארדען 10000 מאן רומענישן איבערלאסען. דיא רומע-נישע רעגירונג האט זיך דען בעלוס געפאסט, דיא מירקישען געפאנגענען אלס ארבייטער ביא איהרעס איזענבאהן-ביא צי פערזעהערן? - נין, ווען דאס ריכטיג אזוי, אז קאנטע דיא רעגיר-ונג אין רומעניען אללערדינגס צי ביליגען איי-זענבאהנען, צעלאנגען. עס פראט זיך יעדאך, אב דיא איראפעאישען גראס-מכטע איינע זאלבע שקלאויגען - מעסיגע בעהאנדלונג פאן קריגעס-געפאנגענען צילאסען ווערדען. דער רוישע קאזער האט זיך ועלכט איבער דיא טאפער-מיט דער מירקישען ארמעע אנערקענענד אינד בעיאונדערנדיג איינסגעשראכען. אינד נין זאלל-טען דיעזע רומענישען העלדער, גלייך איינער שאאר פאן שקלאויגען, אלס געמינע ארבייטער ביא איינעס איזענבאהן-בייע פערזעהנדעט ווער-דען! נין דאס דארף איראפא, דאס דארף ניכט איינמאל רוסלא נד דולדען!

* (דיא ברית מילה - אבנע-ש אבנע) דער "ווארעל" בדינט פאל-גענדע מעלדונג אים אכטען (דייטשלאנד): דער היינטיגע ראכבינער הר"י יולוס האט דיא פרויא איינעס ארצעטס געכטט איהרעס ניגע-בארענען זאכען, "איינס געכטשט" - דער ארצעט וואללעט געמלך ביא וויינעס זאנעהר דיא ברית מילה ניכט פארנעהמען לאסען. דער ראכבינער מאכטע היינטיגען נאר קיינע אייניגערונג זאנ-דערן בענאט זיך פערלעטער אינס הויז דער וואכ-גערוי אינד היילד דאוועלכטט איינע זענעס-שפודר אלס צייכען, דאסס דאס נייא-געבארענע קינד היערדוך אינס וידעטעס איהרענאטען ווארדען. דיעזע אהנדלונגסווייזע איינעס "ווייטען ראכבינערס איז געווען איהרעס מווידיגע.

* (ער שווינדער) דיעזער טאנע פערשייאנד היער אים דעם עלטשען הויז אין 16 יעהרדיגע ווייטער שפריצעט, נאמענס ווילעהלם שפיער, ער זאנעט געמלד: ער גענט בלאס געמאנאוואם אללין עס קעהרעט דערזעלבע ניכט מקהר וועדער הייס, דיא זאכע ווארדע ביא דער פאליציי אנגעצייגט אינד וואס וואר דאס ערנעכט? - דער פער-שוואנדער פיערע ווארדע וואהל ניכט איינע-פירדען, דאפיר מאכטע יעדאך דיא פאליציי דיא מווידיגע ענטשקייט, דאס זייט וועניגען טא-גען אים פעטט איינע זעהר גראסע אנצאהל פאן קינדער פערשוואנדען זיין. - עס ווארען דיעס לויטער מילעדיער יענעס געפעהרליכען קינדער-פערראינעס, איבער וועלכען וויר אין יונסטער טימער בערוכטעטען, דיא אונגליק-ליכען קינדער וויפאטען ווארשיינליך אים פריכט פאר איינער שפראפע דיא הויפטטארט פער-לאסען האבען.

דיא נייעסטע דעפעשען.

דאס 9-טען יענער. דיא קאנין פאן ענג-לאנד, דער קאנין פאן שוועדען, דער קראנ-פרינץ פאן דייטשלאנד לאסען היער יעדען טאג ווענען בעפירדעט דעם קראנקען קאנינס אנפראגען אונד דריקען דעם איטאליענישען קראנפרינצען איהרע מהיילנאהמע וועגען ערקראנקונג דעם קאנינס אים. - פאן אללען איטאליענישען בעהארדען קאט-מען יעדען טאג אנפראגען איבער דאס בעפירדען דעם קאנינס.

דיא איינציגע נייא אייגעטערעטענע פ-עני-מערדאטען, וועלכע דען אנפאנג דעם נייען רא-מאנס ניכט ערהאלטען האבען, מאנען אים דיעס זאפארט אנצייגען, דאמיט וויר איהנען דאס פעה-לענדע נאכזענדען קאנגען. מאן מאנען אינס ניר דייטליך דיא פעהלענדען נומערן בעצייכען. - דיא ליעפערונג דיעזעס ראמאנס ווירד וועניגס-טענס אין האלבעס יאהר דויערן.

געשעפטסבעריכט

געטרייע-געשעפט. פאן ווייצען ווארעס-טען פיל צו מארקט געראכט דער פערקויף וואר שוואך, פערטויפט ווארדען 12000 טעטל.

ווייצען פארטן 100 מעטר-צטר, 78 סקאד 12.10 גולד. - 2000 מעטר-צטר, 78.2 קילא 12 גולד. - 100 מעטר-צטר, 77.8 קילא 12. - 100 מעטר-צטר, 75 קילא 11.16 גולד.

ווענער שראכט-פיעטמארקט. דער איי-טריעב אויף דעם ווענער שלאכט-פיעטמארקטע אב 7-טען ד. מ. בעסרונג 2708 שטיק. דאפאן ווארען: 1378 אונגארישע, 912 פאלנישע אינד 418 דייטשע. - דיא פרויע געשעל-טען זיך פערקויפן 100 אונגארישע מאסע-אכטען 52 - 69 גולד, פאלנישע 53 - 56.50 גולד, דייטשע 53 - 60 גולדען.

פערטויפטווארענע דעפארטע: מאר ברית היין.

האנקורז

אין דער יודיש-ארטה מולטיס-געמיינדע סאנדאלא (נאמאר-ער סאטמאר) זייט פאן רח איר הילדע אב, דא שטעלעט איינעס שויב דער צענדליך איין געטר בעל תפלה, בעל קורא אונד מורה הוראה ביני איסר והיתר זיין מוס צי בעזעטען. איהרעס געהאלט: 400 גולדען געכטט פרייער וואהונג אונד געבענע-מאלטעמען. דע-פלעקטירענדע מיסען צו איינעס פראגע-פאר-טראג ערשיינען. דיא רויזע-קאסען ווערדען ניר דעם אקעפערטען פערניטעט. ביא זעהר גע-איינגעטען בעוועגערן ווירד אויך איינע ערהא-הונג דעם געהאלטעס אין איינמיכט געשטעללט. יוסף שאהנבערג, אכסעיר.

פרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.			הרוז-טאבעללע פאם 8 יענער		
פרייז	קאנאגע	פרייז	קאנאגע	פרייז	קאנאגע
74	10.30-10.40	103.75	103.75	103.75	103.75
75	10.50-10.50	5.62	5.62	5.62	5.62
76	10.70-10.85	9.52	9.52	9.52	9.52
77	11.06-11.20	58.80	58.80	58.80	58.80
78	11.35-11.50	11.82	11.82	11.82	11.82
79	11.55-11.65	1.20	1.20	1.20	1.20
80	11.90-11.95	295	295	295	295
74	10.55-10.75	108.50	108.50	108.50	108.50
75	10.55-11.05	113.20	113.20	113.20	113.20
76	11.15-11.30	122.50	122.50	122.50	122.50
77	11.45-11.55	135.25	135.25	135.25	135.25
78	11.65-11.80	145.50	145.50	145.50	145.50
79	11.90-11.95	21.50	21.50	21.50	21.50
80	11.90-11.95	119.50	119.50	119.50	119.50
74	10.50-10.60	24	24	24	24
75	10.70-10.90	93.50	93.50	93.50	93.50
76	11.11-11.15	13	13	13	13
77	11.30-11.40	14.50	14.50	14.50	14.50
78	11.55-11.65	39	39	39	39
79	11.75-11.80	28	28	28	28
80	11.90-11.95	13.50	13.50	13.50	13.50
74	10.50-10.65	39.50	39.50	39.50	39.50
75	10.75-10.95	18	18	18	18
76	11.05-11.20	14.50	14.50	14.50	14.50
77	11.85-11.45	28	28	28	28
78	11.55-11.70	11	11	11	11
79	11.80-11.85	31	31	31	31
80	11.85-11.85	32	32	32	32